

Pintanäytteen norovirusanalyysin kuvaus (soveltuu myös muille suolistoviruksille)

Tiedustelut	Virusryhmä, Leena Maunula, leena.maunula@helsinki.fi , puh. 040-838 4007
Lähete	Tutkimuslähete tai vapaamuotoinen lähete, josta ilmenee mm. näytteen laatu, ottopäivämäärä, haluttu tutkimus/tutkimukset, tilaus- ja laskutustiedot. Tutkimuslähete on tulostettavissa Helsingin yliopiston Eläinlääketieteellisen tiedekunnan internet -sivuilta.
Testi	Noroviruksen nukleinihapon osoittaminen pintanäytteistä
Näyte ja sen lähettäminen	Norovirusepidemiaa epäiltäessä näyte/näytteet on otettava mahdollisimman pian. Näyte/näytteet otetaan happamuudeltaan neutraaliin puskuriliuokseen (esim. puskuroitu fosfaattisuolaliuos PBS, pH 7) kastetulla näytteenottovälineellä, esim. polyesteri- tai puuvillatikulla (Huom! Ei puuvartisia tikkuja). Näyte otetaan 25-100 cm ² kokoiselta pinta-alalta kauttaaltaan näytteenottotikulla hankaamalla vahvalla painalluksella eri suuntiin noin 30 s ajan. Näytteenottotikku asetetaan muoviputkeen, jossa on 1-2 ml edellä mainittua puskuriliuosta. Putken korkki suljetaan hyvin ja putki pakataan tiiviisti muovipussiin. Näyte/näytteet säilytetään ja lähetetään viileässä, mielellään jääkaappilämpötilassa. Pikapostissa näytteet on mahdollista lähettää kirjekuoressa. Näytteiden lähettämisestä tulee aina ilmoittaa etukäteen virusosastolle.
Menetelmä	Laboratoriossa näyte esikäsitellään viruksen perimän vapauttamiseksi tutkimuksia varten. Norovirus osoitetaan reaaliaikaisella RT-PCR -menetelmällä käyttäen kahta alukeparia (genoryhmälle I ja II). Testissä on mukana koetin, joka varmistaa löydöksen oikeellisuuden. Jokaiseen näytesarjaan lisätään kontrollivirus, jonka avulla todennetaan käsittelyvaiheiden onnistuminen. Elintarvikkeesta löydetyn viruksen genotyyppi/emäsjärjestys määritetään, mikäli mahdollista. Epidemioiden yhteydessä sitä voidaan verrata potilasnäytteen virustyyppiin.
Tekstiheys	Kerran viikossa, tarvittaessa useammin.
Tulos	Tulos ilmoitetaan viruksen genomia todettu (positiivinen)/ei todettu (negatiivinen). Tulos pyritään saamaan 2 - 5 työpäivän sisällä näytteen saapumisesta laboratorioon. Varaus pidempään tutkimusaikaan kuitenkin pidätetään. Tulosta seuraa aina lausunto.
Lisätietoja	Työssä noudatetaan yleisesti hyväksytyjä mikrobiologisen laboratorion menettelytapoja (Good Laboratory Praxis). Menetelmän periaate: Rönnqvist ym., 2013, J. Food Protection 76 (8), 2013: 1421-8. Laboratorio osallistui ISO-15216:1 -standardin validointiin.